

GRÖNVALL & PARTNERS

ADVOKATBYRÅ KB

Svenska kyrkans överklagandenämnd
<overklagandenamnden@svenskakyrkan.se>

Ärendebeteckning ÖN 2019/9

YTTRANDE

Rune Imberg vidhåller sin talan som den angivits. Till bemötande av Domkapitlets skrivelse anförs följande särskilt.

Ändring av gynnande beslut

Rune Imbergs skrivelse till Domkapitlet är en begäran om acceptans för hans fortsatta verksamhet som präst inom Svenska kyrkan. I den meningen är beslutet också gynnande. Under alla omständigheter är beslutet gynnande så till vida att tillsynsärendet avskrevs från handläggning. Det är självklart så att Svenska kyrkans biskopar och domkapitel måste acceptera sig vara bundna av tidigare beslut.

Frågan om brott mot vigningslöftena

Domkapitlet karakteriserar vigningslöftena som en helhet där man inte kan särskilja löftet om trohet mot kyrkans ordning och lära. Man anför vidare att det sålunda inte går att skilja mellan ordnings- och lärofrågor att kyrkan definierar innehållet i vigningslöften.

GRÖNVALL & PARTNERS

ADVOKATBYRÅ KB

Denna uppfattning är på ett fundamentalt sätt i strid med Svenska kyrkans lära. Det är uppfattning som närmast synes hämtad från den romersk-katolska kyrkan där kyrkans enhet och ordning är intimt förknippade med gemenskapen med den kyrkorättsliga maktens utövande i biskopsämbetet. I en evangelisk-luthersk kyrka är det tvärtom en central sak att man kan skilja mellan ordnings- och lärofrågor på det sätt som framgår av Augsburgska bekännelsen artikel VII där kyrkans sanna enhet inte görs beroende av ordningsfrågorna.

I själva verket innebär domkapitlets uppfattning att löftet till trohet mot Guds ord och bekännelsen underkastas kyrkans ordningar och hierarki eftersom de utgör jämställda delar av samma helhet. Denna helhet är sedan – utan möjlighet till opposition eller reservation – underkastad biskopens domsmakt. Detta är oförenligt med Svenska kyrkans identitet som en evangelisk-luthersk, öppen och demokratisk folkkyrka.

Det anförda biskopsbrevet är inte en rättskälla inom den svenskkyrkliga rättsordningen. Under alla omständigheter upphäver det inte innebörden av de anförda bekännelseskrifterna utan är underordnade i rättskällehierarkin.

BEVISNING

Av de bifogade handlingarna från tidigare domkapitelsärenden (Bilaga A-D) framgår att frågan om den lärouttattning som Rune Imberg har gett uttryck för när det gäller ämbetsfrågan har bedömts vara fullt förenligt med Svenska kyrkans lära och med ett fortsatt ämbetsutövande i Svenska kyrkan.

Av det öppna brevet till biskop Lars Eckerdal och svar därpå (Bilaga E) framgår hur frågan om tillsyn har hanterats historiskt.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Rune Imberg menar att det föreligger jäv för Caroline Krook att delta i beslut i ärendet. Detta med hänsyn till en tidigare kontrovers dem emellan som gör att han inte känner sig säker på att detta kommer innebära att han får en rättvis prövning.

Rune Imberg vill höras inför Överklagandenämnden.

GRÖNVALL & PARTNERS

ADVOKATBYRÅ KB

Landskrona som ovan

Andreas Stenkar Karlgren

Bilagor

- Bilaga A Handlingar från Göteborgs stifts domkapitels akt i ärende dnr I29-94-62I
- Bilaga B Handlingar från Göteborgs stifts domkapitels akt i ärende dnr I29-94-609
- Bilaga C Handlingar från Växjö stift domkapitels akt i ärende dnr I29-52-94
- Bilaga D Handlingar från Linköpings stifts domkapitels akt i ärende dnr I29-37-94
- Bilaga E Öppet brev till biskop Lars Eckerdal och svar därpå

Till Domkapitlet i Göteborg

Svenska kyrkans kyrkomöte beslutade i augusti i år att endast den som bejakar giltigheten i kvinnlig prästs ämbete och sakramentsförvaltning borde få bli prästvigd i Svenska kyrkan.

Jag tolkar detta som att det enligt kyrkomötets mening tillhör Svenska kyrkans bekännelse att bejaka giltigheten i kvinnlig prästs ämbete och sakramentsförvaltning.

För egen del måste jag anmäla att jag inte kan bejaka detta. Jag undrar därför hur Domkapitlet ser på mina möjligheter att fortsättningsvis utöva det kyrkliga ämbetet i Svenska kyrkan mot bakgrund av kyrkolagens: "Bara den som bekänner Svenska kyrkans lära får inneha en tjänst som biskop eller präst i Svenska kyrkan" (Kyrkolagen kap 2 § 4).

Hösten 1981 påbörjade jag mina teologiska studier. Jag hade då samma övertygelse som jag har idag. Kyrkomötets beslut 1982 väckte hos mig frågan om den yttre kallelsen kunde föreligga hos den som inte bejakar ämbetsreformen från 1958. Frågan ställde jag både till ärkebiskopar, biskopar och andra. Det besked jag fick var att den yttre kallelsen visst kunde föreligga och att man med gott samvete kunde avlägga prästlöftena; bekännelsen var densamma. De skillnader som fanns mellan olika biskopar gällde praxis.

När jag på våren 1985 träffade antagningsnämnden gjorde jag ingen hemlighet av min övertygelse. Vad antagningsnämnden vidarebefordrade till Domkapitlet vet jag inte men jag kan konstatera att jag har blivit av Domkapitlet antagen och av biskop Gärtner vigd till präst.

Samtalsgruppen Kyrka-Ämbete-Enhet skriver bl.a.: "Svenska kyrkan har sagt ja till prästvigning av kvinnor men också sagt att det är förenligt med kyrkans bekännelse att ifrågasätta denna ordning. En statlig utredning 1981 drog därför slutsatsen:

'Själva grundproblemet ligger i att Svenska kyrkan godtar två uppfattningar som förenliga med sin bekännelse'.

Svenska kyrkan har hittills i princip valt enhet i mångfald med de svårigheter det innebär och avvisat kyrkosplittningens väg. En förutsättning för att man då ska hålla ihop kyrkan är, att enskilda och grupper accepterar att leva och arbeta inom samma kyrka som sina meningsmotståndare med respekt för deras övertygelse samt att kyrkan strävar efter större teologisk

klarhet i kontroversfrågan. Beslutet vid 1958 års kyrkomöte angav att det finns en gemensam bas inom bekenntelsens ram" (Kyrka-Ämbete-Enhet sid 18).

Det är tveksamt om de förutsättningar för att hålla ihop kyrkan som samtalsgruppen nämner föreligger i dagens svenska kyrka. Biskopsmötets uttalande i oktober 1993, den därpå följande debatten med sin kulmen vid årets kyrkomöte visar med all önskvärd tydlighet att det hos Svenska kyrkans officiella företrädare inte finns någon förmåga att med kraft hävda dessa. Jag uppfattar beslutet vid årets kyrkomöte som en försvävning vad gäller bekenntelsens ram.

Till denna anmälan bilägger jag två dokument: *Communio in sacris*. Om samarbete med kvinnliga präster, och Giltigheten i sakramentshandlingen. Sammanfattning av samtal i dekankollegiet i svenska kyrkans fria synod om giltigheten i de kvinnliga prästernas sakramentala handlingar. Båda dokumenten är författade av Dekankollegiet inom Svenska kyrkans fria synod och jag står oreserverat bakom båda.

Med anledning av det ovan sagda hemställer jag att Domkapitlet prövar om min hållning också efter kyrkomötets beslut tidigare i år är förenlig med kyrkolagens kapitel 2 § 4.

Fuxerna, Lilla Edet dag som ovan.

Rolf Pettersson
komminister

Adress: Kullåsgatan 24, 463 31 Lilla Edet.
Telefon: 0520-500 37.

Communio in sacris ¹

Om samarbete med kvinnliga präster

Ända från 1958 har det funnits en stor grupp präster och lekmän i Svenska kyrkan, som inte kan acceptera kvinnors ordination till prästämbetet som förenlig med Guds vilja. En sådan, teologiskt argumenterande minoritet har vuxit fram i alla de kyrkor, där denna nya ordning har införts (norska, danska, finska och tyska lutherska kyrkor, den anglikanska kyrkogemenskapen). I de två största kristna kyrko(gemenskape)rna, den romersk-katolska och den ortodoxa, är denna mening inte en minoritetsuppfattning utan gällande lära och kyrkoordning.

Varför vi inte accepterar kvinnor som präster

Grunden för minoritetens ställningstagande är övertygelsen att det är Herren Kristus som har instiftat kyrkans ämbete. Det finns i kyrkans ämbete, liksom i dopets och nattvardens sakrament, ett innehåll och en fundamental struktur, vilka kan ges något varierande utformningar i olika tider och miljöer, men lika litet som det grundläggande evangeliet om frälsning genom Jesus Kristus kan omformas efter behag av senare generationer i kyrkan.

Den heliga Skrift är den enda regel och norm efter vilken alla läror och lärare skall prövas och bedömas, också läran om ämbetet. Biskops- och prästämbetets teologiska och historiska ursprung är urkyrkans apostolat, vilket skapades och fick sina fullmakter av Jesus själv. Nya testamentet visar att Jesus utvalde enbart män till apostolatet, trots att han hade förtroende för kvinnors andliga insikt och deras trofasthet. Apostlarnas efterföljare som församlingsledare och lärare i kyrkan var "presbytererna", (de äldste), som i de första generationerna också kallades "episkoper" (tillsynsmän); dessa assisterades av "diakoner" (tjänare). I början av 100-talet e Kr framträder en distinktion mellan "episkopen" (i singularis) och övriga församlingsäldste, en utveckling som resulterade i den klas-

¹ = gemenskap i de heliga (tingen, handlingarna)

siska tredelningen av kyrkans ämbete: biskop, präst och diakon. NT och fornkyrkan omviltar kvinnliga diakoner, men inga kvinnliga presbytere eller episkoper.

Ända från kyrkans äldsta tid (1 Kor 14, 1 Tim 2) har det gjorts lokala försök att låta kvinnor tjänstgöra i församlingens herde- och lärarfunktion (ex hos kristna gnostiker på 100-talet, och senare även hos montanisterna), men försöken har alltid avisats som oförenliga med kyrkans centrala praxis från Jesus och apostlarna.

Av aposteln Paulus' argumentation i 1 Kor 11 och 14, senare utvecklade i 1 Tim 2, framgår att denna praxis är förbunden med Skriftens skapelseologi och principiella syn på förhållandet mellan man och kvinna. Jesus tog sin utgångspunkt i denna skapelseologi, när han på ett uppseende väckande sätt bröt med den samtida judiska synen på skilsmässa och gav kvinnan värdet att vara outbyttbar i äktenskapet. Paulus fortsätter delta, när han insisterar på mannens och hustruns lika skyldigheter och rättigheter i äktenskapet (1 Kor 7 och 11:11f), och deras värde förenas med ett fasthållande av mäns och kvinnors skapelsegivna, dvs av Gud givna skillnader, vilka skall respekteras i kristna familjer och i Guds familj, den kristna församlingen samlad till gudstjänst (ekklasiæ). Enligt Jesu eget löfte (Luk 10:16) och hans egen avsikt och sändning (Matt 28:18-20, Joh 20:23) representeras han, som är kyrkans Huvud och Herde i εκκλησια av församlingens herdar och lärare - (presbyterer/episkoper), vilka alltid är män, efter som Han befallt så (1 Kor 14:37).

Församlingens herde är *verbi divini minister*, det gudomliga Ordets tjänare. I denna tjänst ligger förpliktelsen att bära fram det fulltoniga, rena Guds ord till församlingen, fullmakten att lösa och binda på Kristi vägnar (nycklamakten har både med lära, kyrkotukt och syndaförlåtelse att göra) och att ha ett andligt ledarsvar i församlingen. Till herdeämbetets funktioner hör därför att förvalta sakramenten, dvs inte bara dela ut dem, utan också bära ansvar för hur och med vilken undervisning, till vem och av vem de delas ut. Naturligtvis är inte herden (biskop eller präst) den ende som undervisar, förmanar och uppriktar (eller ens: delar ut sakramenten) i församlingen. Han kan, ja bör assisteras av andra, särskilt av diakoner och diakonissor och dem Herren gett särskilda nådegåvor och kallelser i helhetens tjänst. Men själva huvud-ansvaret,

herdeuppraget, som han fått av Herren Kristus, kan han inte delegera bort.

Införandet av kvinnor i präst- och biskopsämbetet innebär således ett avfärdande av en biblisk helhetssyn på man och kvinna som är grundad i Jesu egen skapelseologi, och av den kyrko- och ämbetssyn, som han uttrycker genom att välja och befullmäktiga personliga representanter som ledare i sin kyrka. Denna helhetssyn är också oupplösligt förenad med urkyrkans kristologi, människosyn och ekklesiologi, alltså själva centrum i hennes tro och i Nya testamentet. Frågan om kvinnliga präster är inte en perifer ordningsfråga, utan en lärofråga med konsekvenser på en rad centrala teologiska fält.

De senaste trettio årens teologiska utveckling har börjat bekräfta riktheten i detta påstående. Det som på 50-talet och senare bara uppfattats som en slags *aggiornamento*, en nödvändig modernisering av kyrkans behandling av kvinnor till överensstämmelse med hennes egen människosyn, har visat sig öppna dörren, inte bara till en större likgiltighet för Skriftens auktoritet i kyrkans lärofrågor, utan också till en genomgripande, feministisk-gnostik omtolkning av Jesu person och av Gud själv. Denna utveckling är en uppfördran till besinning till hela vår kyrka. Den Svenska kyrkan måste påbörja en djupgående teologisk bearbetning av alla de frågor, som hänger samman med införandet av kvinnliga präster, och i det arbetet behöver hon ett samarbete mellan både förespråkare och motståndare till denna reform.

Hur lever vi tillsammans med kvinnliga präster?

Det är ett faktum att Svenska kyrkan sedan snart trettio år har kvinnliga präster. Antalet har växt, så att de nu är över 600 stycken, och av rekyteringen till prästutbildningen att döma kommer andelen kvinnor i prästerskapet att öka kraftigt de närmaste åren. Också vi som inte anser prästvigning av kvinnor vara förenlig med Guds vilja måste inse att ett liv i Svenska kyrkan nödvändiggör ett mått av samarbete med kvinnliga präster. Det är nödvändigt av praktiska skäl: de är så många att de kommer att vara närvarande i allt fler församlingar och kyrkliga sammanhang. Men det är också nödvändigt av teologiska och andliga skäl: Frågan om kvinnliga präster har skapat långvariga konflikter och spän-

ningar inom vår kyrka, förgiftat de inbördes relationerna och gjort livet tungt för många. Utan tvekan har detta skadat kyrkans trovärdighet utåt och dess andliga liv inåt. Det är nödvändigt att börja ett försöningsarbete, en *inomkyrklig ekumenik* inom Svenska kyrkan.

Vem skall då börja detta arbete på att överbygga motsättningarna och åstadkomma försoning och gemenskap? Bibeln svarar: "Vi som är starka är skyldiga att hjälpa de svaga med deras bördor och får inte tänka på oss själva. Vi skall var och en tänka på vår nästa, på vad som är gott och bygger upp". (Rom 15:1-2). Man kunde tycka, att det är kyrkoledningen som är den starkare parten, eftersom den har så många av de yttre makemedlen. Men så är det inte. Trots biskopsmötets famösa uttalande² från 1982 har vi själva och vår rätt att vara präster och lekmän i Svenska kyrkan ännu inte på allvar ifrågasatts, medan vi i grunden ifrågasätter våra medkristnas (de kvinnliga prästernas präsi) kallelse. Dessutom har vi en klar principiell hållning och en andligt och teologiskt "starkare" position. Därför är det vi som i första hand träffas av bibelordets utmaning att påbörja försöningsarbetet och ta ansvar för enheten och skapandet av ett *modus vivendi* i Svenska kyrkan.

Följande synpunkter är resultatet av en diskussion inom dekanalkollegiet i Svenska kyrkans fria synod om en ekumenisk hållning till de kvinnliga prästerna inom vår egen kyrka.

1. *Vi bör söka gemenskap och samarbete med kvinnliga präster.* Vad de än är i övrigt, så är de i varje fall våra systerar i tron, lika dyrbara i Herrens ögon som alla vi andra återlösta syndare. Vår grundhållning måste vara hämtad från Rom 14-15: deras svagheter och fel får Herren döma, på oss ankommer att upprätta en kristen gemenskap med alla som döpts in i Honom och vill tjäna Honom. Vi bör i alla situationer iaktta ett kristet, dvs kärleksfullt och ödmjukt beteende mot kvinnliga präster, vara öppna för samtal med dem och även i handling visa, att vi ser dem som våra systerar i Kristus. Därför undviker vi inte kontakt med kvinnliga präster och slår inte en ring av tystnad omkring dem - för så behandlar

man inte syskon i Guds familj. Just eftersom misstron är djup och spänningen mellan oss har blivit så självklar, bör vi anstränga oss att ha en personlig, vänskaplig kontakt och visa villighet till samarbete med de kvinnliga prästerna i alla situationer och uppgifter där detta är möjligt. Detta kan inte åstadkommas utan att vi börjar tala med varandra, kärleksfullt och uppriktigt; och initiativet bör som sagt tas av oss.

2. *Vi kan medge att också kvinnliga präster har en kallelse från Kristus till tjänst i hans kyrka*, även om det inte är till tjänsten som präster. Somliga av dem har förmodligen en missuppfattad diakonisk kallelse, eller skulle ha blivit församlingspedagoger, men vår kyrka har lett dem in i prästämbetet i stället. Kanske har andra en annan, genuin kallelse, som inte kan förverkligas i den felutvecklade ämbetsstruktur vi har i Svenska kyrkan. Jämför man nutida och fornkyrklig ämbetsstruktur, slås man av hur mycket mer varierad och mångfaldig uppdelningen i tjänster och ämbeten var under kyrkans första tid, och hur mycket bättre man tog till vara kvinnliga kallelses. De senaste seklernas utveckling har kommit prästämbetet att utvecklas till ett "allämbete", som innehåller allt ansvar och alla uppgifter i församlingen, t.o.m diakonatets. Därför har prästämbetet, som alltid varit ett manligt ämbete, fått en starkare betoning av officiellt ämbetsmannaupptrag och chefskap med kontrollfunktioner, vilket ytterligare maskuliniserat ämbetet. På detta sätt har en rad genuina (både kvinnliga och manliga) kallelses till tjänst i församlingen blivit "hemlösa" och inte kunnat realiseras annat än i det prästerliga allämbetet.

De kvinnliga prästerna i vår kyrka är enligt vår mening varken präster eller diakonissor, men kanske inte heller personer utan kallelse till tjänst och ämbete i kyrkan, nämligen ämbeten som vår kyrka ännu inre realiserat. Förmodligen skulle ett öppet och gemensamt arbete, även på det teologiska vidare tänkandets område, i framtiden kunna ge större klarhet.

3. *Det finns ett brett spektrum av uppgifter, där det inte föreligger några principiella svårigheter att samarbeta med kvinnliga präster.* Dit hör folkbokföring och administrativt arbete i allmänhet, planering och genomförande av församlingens arbete (både bland barn, ungdomar och vuxna), medarbetarutbildning, konfirmandundervisning och andra former

2. Man måste vara beredd acceptera, att Svenska kyrkans beaktelse och lagfästa ordning ger kvinnor samma rätt som män till prästerlig tjänst. Utan detta kan man i längden inte tjäna på ett trovärdigt sätt eller göra en positiv insats för framtiden,

av studier och undervisning inom församlingen. - Dock finns det här en gräns till det prästerliga läroämnetets uppgiftsområde, som inte får överskridas. Utan tvekan har pastor det yttersta läroansvaret, som en del av sitt herdeuppdrag (επισκοπή), men bör fundera över frågan "Vad är här förbehållet prästämbetet och vad skulle jag kunnat delegera till en diakonissa el. församlingspedagog?"

Det finns också många uppgifter inom den själavård, som ligger utanför själva bikten (enskilda samtal, förbön, meditationer, retreatar och andlig skolning), där kvinnor ofta har mycket att ge, och som aldrig har varit förbehållna prästämbetet.

4. *Dop, konfirmation, vigsel och begravning* är viktiga handlingar i den kristnes och församlingens liv, av vilka ingen ur strikt principiell synpunkt kan sägas vara förbehållen prästämbetet. Inte heller motståndare till kvinnliga präster i vår kyrka har ansett det föreligga något behov av att underkänna eller göra om ett dop, en konfirmation, vigsel eller begravning som utförts av en kvinnlig präst.

Svärigheten att acceptera att kvinnor utför dessa fyra handlingar ligger i att de av hävd i Svenska Kyrkan bara utföres av präster och därför naturligen, både av utövaren själv och av mottagarna, uppfattas som en bekräftelse på att utövaren innehar prästämbetet. Det prästerliga ansvaret för kyrkotukt och offentligt lärande i församlingen knyter sakramentens och de kyrkliga handlingarnas handhavande nära till herdeämbetet. Den som inte kan acceptera kvinnor som präster kan därför inte utan vidare dela i gudstjänsthandlingar, där de framträder med anspråk på att vara präster och även uppfattas vara det.

Dock kan t ex hänsyn till gemenskapen med anhöriga eller vänner göra det befogat att närvara vid dop, konfirmation, vigsel eller begravning utförd av en kvinnlig präst. Detta kan ses som ett icke-prejudicerande godtagande av en tveksam (i bästa fall ännu icke avgjord, i sämsta fall schismatisk) ordning för handhavande av kyrkliga handlingar, som enligt vår kyrkas hävd normalt (men kanske inte med nödvändighet) skall utföras av präst.

5. Av trovärdighetsskäl kan del bli nödvändigt för oss att *undvika att delaga i gemensamma prästerliga handlingar* (såsom processioner och inställationer), där kvinnliga präster deltar i ämbetsdräkt eller liturgisk

dräkt och så officiellt hävdar och tillerkänns delaktighet i prästämbetet. Vi undviker för att inte ge intryck av att vi också deltar i detta godkännande. Detta undanväjande bör naturligtvis förklaras i samtal med de kvinnliga prästerna och andra berörda medarbetarna.

6. Det finns för närvarande en diskussion i vår kyrka om huruvida det inte bör anses ingå i diakonämbetets plikter och rättigheter att assistera vid utdelandet av nattvarden, såsom skedde i fornkyrkan (åttminstone av det manliga diakonate). Den Svenska kyrkan tillåter som bekant även lekmän att göra detta, med domkapitlets tillstånd. Mot denna bakgrund kunde det synas rimligt att inte använda mot att en *kvinnlig präst hjälper till vid distributionen* - sådan assistans är ju i vår kyrka inte en strikt prästerlig syssla.

En sådant samarbete in sacris avböjes emellertid. Här kommer nämligen samma trovärdighetsaspekt in som nämnts ovan, bara ännu starkare. Skillnaden mellan att vara präst och att vara icke-prästerlig assistent åt prästen är i varje praktiskt avseende utplånad i de fall en prästvigd kvinna, klädd i prästens liturgiska kläder gör prästerlig tjänst (så uppfattas normalt nattvardsutdelningen). Accepterar prästen ett sådant samarbete, får han svårt att trovärdigt hävda att han inte erkänner kvinnans prästämbete. Dessutom är det en falsk kollegialitet mot den kvinnliga prästen att acceptera hennes medverkan som en lekmanfunktion, när hon själv hävdar och de andra närvarande tror att hon fungerar som präst.

Vad gäller lekmän kan man här tänka sig en något öppnare praxis. För det första står de inte sällan i en betydligt alternativfattigare situation än präster (det kan t ex vara praktiskt ogörligt för dem att komma till nattvarden, om de måste undvika att ta emot kalken av en kvinnlig präst som utdelare). För det andra är deras handlande i regel inte så offentligt och noterat av en hel församling som prästens, utan de kan, om någon frågar, förklara vad som sker i det som synes ske. Dock bör ingen handla på eget bevåg i dessa fall, utan först rådgöra med sin dekan.

7. Som en följd av vår övertygelse beträffande kvinnor i prästämbetet, kan vi inte vara med, när en kvinna *utför eller deltar i de gudstjänsthandlingar som är strikt prästerliga* - att prästvigas, att vara prästerlig assistent vid vigningar av andra till ämbetet, att leda församlingens huvudgudstjänst

och predika i den, att celebrera den heliga nattvarden.

Av det sagda följer att vi givetvis *inte kan erkänna en kvinna som biskop* eller acceptera någon av hennes ämbetshandlingar.

Vi är medvetna om vilken smärta vårt ställningstagande till kvinnliga präster tillfogar andra i vår kyrka, särskilt de kvinnor vars prästämbete vi i lydnad för Guds ord inte kan acceptera, fastän vi i övrigt acceptera dem som våra systrar och medarbetare för evangeliet. Denna splittringens smärta är ett faktum i vår kyrka, en del av hennes jordiska bräcklighet och brist på helighet.

Äkta makar, vars äktenskap hotas av skilsmässa, kan kämpa sig igenom svårigheterna och oenigheten, och genom bön och hjärtats omvändelse finna en ny och djupare enighet. Vi tror inte att den Onde kan driva vår kyrkas splittring fram till total söndring, om vi alla håller oss fast till Herren Jesus och till varandra som lemmar i Hans kropp. Tvärtom kan denna olycka, som beror på synd och brist från båda sidor, försonas och läkas om vi inte upphör att tala med varandra, be och studera Guds ord tillsammans, och hålla av varandra. Den väg vi går tillsammans i bot och omvändelse är vägen till liv för Svenska kyrkan.

Dekankollegiet i Svenska Kyrkans Fria Synod
1987-09-17

Göteborgs stift

LILLA BOMMEN 1, BOX 11937, 404 39 GÖTEBORG
TEL 031 - 771 30 00 vx, TELEFAX 031 - 771 30 30

DOMKAPITLET

1994-12-15

Dnr 129/94/621

Komminister Rolf Pettersson
Kullåsgatan 24
463 31 Lilla Edet

Under hänvisning till det uttalande om villkor för prästvigning som 1994 års kyrkomöte gjort har Du i skrivelse till domkapitlet begärt, att domkapitlet skall pröva huruvida Din i skrivelsen redovisade ämbetssyn är förenlig med föreskriften i Kyrkolagen 2 kap 4 §: "Bara den som bekänner Svenska kyrkans lära kan inneha en tjänst som biskop eller präst i Svenska kyrkan."

Med anledning härav vill domkapitlet anföra följande.

Kyrkomötets uttalande återfinns i kyrkomötets skrivelse 1994:11 till Svenska kyrkans centralstyrelse. Uttalandet avser "villkoren för prästvigning" och är riktat till "alla som är involverade i antagningsarbetet av blivande präster". I skrivelsen har kyrkomötet som sin mening gett till känna "att endast de personer som bejakar giltigheten i såväl kvinnors som mäns vigning och sakramentsförvaltning bör få prästvigas i Svenska kyrkan". Samtidigt har kyrkomötet bifallit Andra kyrkolagsutskottets hemställan i betänkandet 2 KL 1994:3, som även innehåller Kyrkomötets läronämnds yttrande LN 1994:13.

Domkapitlet noterar att kyrkomötets uttalande gäller antagningen av blivande präster och att huvudansvaret för antagning till vigning bärs av biskopen, för antagning till tjänst av domkapitlet.

Samtidigt som de nämnda handlingarna bifogas för kännedom, vill domkapitlet fästa Din uppmärksamhet på läronämndsytttrandets distinktioner mellan olika *uppfattningar* i ämbetsfrågan och kyrkans *ordning* för ämbetets utformning samt sådan hantering av denna ordning att kyrkans *bekännelse* äventyras.

Vad angår Din ämbetsuppfattning har Du för domkapitlet klargjort att Du är emot den ordning för ämbetsutformningen som är Svenska kyrkans ordning. Den omständigheten utgör inte hinder för Dig att fortsatt inneha prästtjänst. Eftersom Du inte har visat att Du hanterar Din uppfattning i strid med kyrkans tro, bekännelse och lära, finner domkapitlet att Din hållning är förenlig med den åberopade föreskriften i Kyrkolagen 2 kap 4 §.

Sedan detta har konstaterats, vill domkapitlet uppmuntra Dig till frimodighet i Din fortsatta gärning som präst i Svenska kyrkan. Till den kallelsen hör enligt domkapitlets mening också den särskilda uppgiften för varje präst i vår kyrka att hantera sin ämbetsuppfattning på sätt som vinner kollegernas respekt och stärker kyrkans trovärdighet.

På domkapitlets vägnar

Lars Eckerdal

Åsa Einer

Bilaga: Kyrkomötets uttalande om villkoren för prästvigning

Kyrkoherde Tord Nordblom
Spekeröd 7386
444 93 Stenungsund

Under hänvisning till det uttalande om villkor för prästvigning som 1994 års kyrkomöte gjort har Du i skrivelse till domkapitlet begärt, att domkapitlet skall pröva huruvida Din i skrivelsen redovisade ämbetssyn är förenlig med föreskriften i Kyrkolagen 2 kap 4 §: "Bara den som bekänner Svenska kyrkans lära kan inneha en tjänst som biskop eller präst i Svenska kyrkan."

Med anledning härav vill domkapitlet anföra följande.

Kyrkomötets uttalande återfinns i kyrkomötets skrivelse 1994:11 till Svenska kyrkans centralstyrelse. Uttalandet avser "villkoren för prästvigning" och är riktat till "alla som är involverade i antagningsarbetet av blivande präster". I skrivelsen har kyrkomötet som sin mening gett till känna "att endast de personer som bejakar giltigheten i såväl kvinnors som mäns vigning och sakramentsförvaltning bör få prästvigas i Svenska kyrkan". Samtidigt har kyrkomötet bifallit Andra kyrkolagsutskottets hemställan i betänkandet 2 KL 1994:3, som även innehåller Kyrkomötets läronämnds yttrande LN 1994:13.

Domkapitlet noterar att kyrkomötets uttalande gäller antagningen av blivande präster och att huvudansvaret för antagning till vigning bärs av biskopen, för antagning till tjänst av domkapitlet.

Samtidigt som de nämnda handlingarna bifogas för kännedom, vill domkapitlet fästa Din uppmärksamhet på läronämndsytttrandets distinktioner mellan olika *uppfattningar* i ämbetsfrågan och kyrkans *ordning* för ämbetets utformning samt sådan hantering av denna ordning att kyrkans *bekännelse* äventyras.

Vad angår Din ämbetsuppfattning har Du för domkapitlet klargjort att Du är emot den ordning för ämbetsutformningen som är Svenska kyrkans ordning. Den omständigheten utgör inte hinder för Dig att fortsatt inneha prästtjänst. Eftersom Du inte har visat att Du hanterar Din uppfattning i strid med kyrkans tro, bekännelse och lära, finner domkapitlet att Din hållning är förenlig med den återopade föreskriften i Kyrkolagen 2 kap 4 §.

Sedan detta har konstaterats, vill domkapitlet uppmuntra Dig till frimodighet i Din fortsatta gärning som präst i Svenska kyrkan. Till den kallelsen hör enligt domkapitlets mening också den särskilda uppgiften för varje präst i vår kyrka att hantera sin ämbetsuppfattning på sätt som vinner kollegernas respekt och stärker kyrkans trovärdighet.

På domkapitlets vägnar

Lars Eckerdal

Åsa Einer

Bilaga: Kyrkomötets uttalande om villkoren för prästvigning

Till Domkapitlet i Växjö

I opinionsyttringens form fattades kyrkomötesbeslutet att prästvigningsvillkor nu innebär att kandidaten måste "bejaka" kvinnliga prästers vigning och sakramentsförvaltning. För egen del finner jag därför behov att ange mitt eget ställningstagande vad gäller frågan om kvinnas behörighet till prästerlig tjänst.

Jag är medveten om prästlöftenas betydelse och vill på intet sätt kunna uppfattas som en sådan som tar lättvindigt på avlagda prästlöften eller lever under dem med någon slags reservatio mentalis.

Bakgrund

Jag prästvignades den 19 december 1971 för Växjö stift i Växjö domkyrka av biskop Olof Sundby och missiverades till Kalmar. I praktiken har jag sedan dess haft samma församlingsprästerliga tjänst. Den 23 februari 1995 har jag, född den 14 oktober 1948, (Deo volente) varit präst halva mitt liv på samma plats.

Jag har i det som då var ett distrikt i Kalmar församling fått vara med och bygga gudstjänstfirande församling i en källarlokal, efter många års arbete fått se en kyrka ovan jord byggas och varit med om att det som var ett distrikt blev en egen församling. Jag har fortlöpande i böcker, artiklar och föredrag reflekterat pastoralteologiskt kring de erfarenheter jag gjort.

Sommaren 1971 frågade jag om biskop Sundby trots min öppet redovisade hållning vad avser kvinnas behörighet till prästerlig tjänst såg en prästkallelse och var villig att viga mig. Det rättsliga läget vad gällde prästlöftena var klart genom den s k samvetsklausulen; också den som ställde sig avvisande till kvinnor som präster kunde avlägga prästlöftet om att följa kyrkans ordning.

För egen del hade jag flera år tidigare inte ifrågasatt 1958 års beslut. Jag hade 1965 följdriktigt kommunicerat då pastor Margit Sahlin celebrerat på Sancta Katharinastiftelsen. Inte minst behandlingen av dem som ställde sig avvisande till reformen tvang mig att mera noga sätta mig in i ämbetsfrågan. Det ledde till en omprövning. Jag kan sägas ha fortsatt den, inte minst genom att publicera den vetenskapliga granskning av ämbetsfrågan som kom 1993; Kyrklig Splittring (Verbum). Jag deltog i samtalsgruppen Kyrka-Ämbete-Enhet.

Praxis och teologin bakom praxis

Sedan jag omprövat har jag inte kommunicerat då en kvinnlig präst celebrerat. Jag har i görligaste mån avstått från att delta i sådana gudstjänster. Jag har aldrig haft något behov att för egen del definiera den nattvard en kvinnlig präst celebrerar lika lite som jag ägnat mig åt en analys av vad en odöpt men prästvigd skulle göra om han firade nattvard. Det är uppenbart att jag menar att kyrkan inte har befogenhet att överlämna prästämbetet till en kvinna. Vad som blir konsekvensen om en kyrka likväl tar sig denna befogenhet är inte särskilt angeläget för mig att definiera. Mitt intresse har vare sig varit att underkänna eller inte underkänna (vilket torde framgå av Kyrka-Ämbete-Enhet). Att jag alldeles klart inte bejakar kvinnliga prästers vigning och sakramentsförvaltning är uppenbart. Gjorde jag så skulle jag delta i deras vigningar och deras mässor. Det gör jag alltså inte.

Frågor till domkapitlet

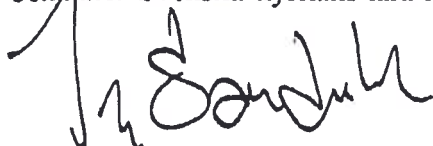
När kyrkomötets läronämnd för sin del hävdar, att det enligt Svenska kyrkans lära inte har någon betydelse för nattvardens giltighet om prästen är kvinna eller man, vill jag be domkapitlet förklara för mig var denna lärosats slagits fast.

Om det förhåller sig så, att Svenska kyrkan inte kan acceptera två motsatta uppfattningar om ett och samma sakraments giltighet, vilket Läronämnden hävdar, är det uppenbart att jag i handling uttrycker just ett ifrågasättande.

Jag skulle också vilja få en domkapitlets upplysning på vilket sätt 1958 års beslut är "ett uttryck för en i bibeln och vår kyrkas tradition grundad bekännelse för vår tid"? (Läronämnden) Hävdas detta, är det uppenbart att jag hävdar en annan mening. Jag har i boken Kyrklig Splittring gått igenom hur beslutet 1958 förbereddes och togs vad gäller de grundläggande teologiska kategorierna bibelsyn och ämbetssyn. Anders Nygrens bedömning av tillvägagångssättet - "teologisk primitivitet" - uttrycker väl vad som skedde.

Det beslut som fattats leder till att unga män som likt mig vill göra en insats och bygga gudstjänstfirande församlingar i Svenska kyrkan, vägras vigning. Hade jag stått inför frågan om prästvigning hade jag utifrån kyrkomötets beslut bort blivit avvisad: jag bejakar de facto inte kvinnliga prästers vigning och sakramentsförvaltning. Om det efter en prövning visar sig att jag kan vara präster det sig besynnerligt att de som avser att göra just som jag, dvs arbeta utöver betald arbetstid i församlingsarbete, stiftsättaganden, rikskyrkoengagemang och eget teologiskt studiearbete, inte kan få bli präster.

I medvetande om vad prästlöftet innebär begär jag därför att domkapitlet prövar om min här öppet redovisade hållning också efter kyrkomötets beslut är förenlig med KL kap 2 § 4: "Bara den som bekänner Svenska kyrkans lära kan inneha en tjänst som biskop eller präst i Svenska kyrkan."

Domkapitlet

i

Växjö

Protokoll fört vid sammanträde med
Växjö domkapitel den 14 november 1994.

Närvarande:	Jan Arvid Hellström	biskop, ordförande
	Johan Unger	domprost
	Jan Frithiof	prost
	Per-Olof Fristorp	socialkonsulent
	Mona Oscarsson	fastighetsmäklare
	Göran Åberg	lektor

Bengt Stigner	stiftssekreterare, föredragande
Vibeke Bergman	stiftsjurist
Gunnar Carlsson	stiftsadjunkt, prost

§ 1

Dnr 129-52-94

Med anledning av en skriftlig förfrågan från kontraktsprosten Dag Sandahl, Kalmar upptog domkapitlet till behandling ärende rörande rättsläget i vad avser innebörden i bestämmelserna i Kyrkolagen kap 2 § 4 "Bara den som bekänner Svenska kyrkans lära kan inneha en tjänst som biskop eller präst i Svenska kyrkan". Förfrågan från Sandahl var föranledd av att en majoritet av de röstande vid kyrkomötet i opinionsyttringens form uttalat att i fortsättningen skall kunna bli prästvigda "endast de personer som bejakar giltigheten i såväl kvinnors som mäns vigning och sakramentsförvaltning".

Ur kyrkorättslig synvinkel har någon förändring inte skett med anledning av kyrkomötets uttalande, eftersom någon kyrklig kungörelse inte utfärdades. Uttalandet var avsett som en opinionsyttring till de som är involverade i antagningsarbetet och avser villkoren för de som i fortsättningen ska kunna bli prästvigda, d v s inte de som redan är i tjänst.

Beträffande prosten Sandahls frågeställningar i lärofrågor konstateras att dessa ligger utanför ett enskilt domkapitels kompetensområde.

Vid protokollet:

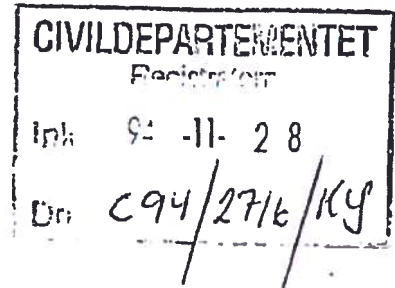

Bengt Stigner

Justeras:

Jan Arvid Hellström

Dag Sandahl
Tre Vänners väg 36
393 59 Kalmar
Tel 0480-249 74
Fax 0480-152 20

1994-11-25

Till Regeringen

Två teologiska frågor

Som framgår av bifogad skriftväxling är Växjö Domkapitel av den meningen att det beslut som kyrkomötet 1994 fattade vad gäller villkor för prästvigning är att betrakta som en opinionsyttring. Detta är just vad jag anfört i min reservation till det fattade beslutet. Det är ägnat att något förvåna sig över. Som svar till mig borde det finnas bättre repliker än mina egna.

Även såväl biskopen Jan Arvid Hellström och tre ledamöter av kyrkomötet (Jan Frithiof, Per-Olof Fristorp och Göran Åberg) nu är av denna mening, noterar jag. Hur man härefter kan hävda att ett prästvigningshinder införts genom denna opinionsyttring är oförståeligt. Kyrkomötet har dock normgivningskompetens och valde att inte använda sig av den.

Noga taget torde den som anhåller om prästvigning inte nekas på grund av en opinionsyttring, som enligt domkapitlet inte har någon betydelse alls för de präster som är i tjänst. Å tyska språket kunde förhållandet enkelt sammanfattas: Laut klingendes Nichts.

Emellertid hävdar domkapitlet att ett enskilt domkapitel inte kan besvara mina två övriga frågor. Det gör att jag nödgas besvara den statliga myndigheten domkapitlets överordnade instans. I sak tycks det märkvärdigt att domkapitlet inte besitter kompetens att besvara mina frågor liksom det - närmast av principiella skäl - kan vara lite läsvärde för regeringen att ge svar.¹

Mina två frågor var dessa:

Var har lärosatsen att det enligt Svenska kyrkans lära inte har någon betydelse för nattvardens giltighet om prästen är kvinna eller man, slagits fast?

På vilket sätt är 1958 års beslut "ett uttryck för en i bibeln och vår kyrkas tradition grundad bekännelse för vår tid"?

Jag ber att få upprepa mitt beklagande att regeringen besväras med dessa frågor - men svaret jag fick var att ett enskilt domkapitel inte kunde besvara dem. Regeringen kan säkert!

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Dag Sandahl'.

¹ Måhända kan man mena att tolkningsansvaret är delegerat till kyrkomötet och att Svenska kyrkans centralstyrelse därför är den instans som ska svara - men i det rådande statskyrkosystemet kan jag inte klart genomskåda de formaljuridiska irrgångarna varför jag enklast vänder mig till regeringen.

Kontraktsposten Dag Sandahl
Tre vänners väg 36
393 59 KALMAR

Ansökan om svar på två teologiska frågor

Regeringens beslut

Er ansökan tas inte upp till prövning.

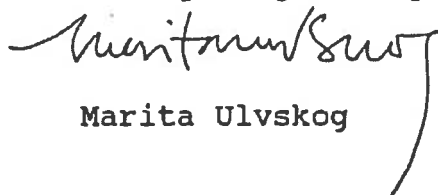
Ärendet

Ni har hos regeringen anhållit att få svar på de två frågor som framgår av bilagan.

Skälen för regeringens beslut

Det är inte regeringen utan kyrkomötet som får meddela föreskrifter om Svenska kyrkans lära.

På regeringens vägnar

Marita Ulvskog

Marianne Soop

Kopia till

Svenska kyrkans centralstyrelse
Domkapitlet i Växjö (129-52-94)

Prästen Niklas Adell
Ekholmsvägen 407
582 62 LINKÖPING
☎ 013-16 29 75

16 oktober 1994

Linköpings Domkapitel

Svenska kyrkans högsta beslutande instans i lärofrågor, kyrkomötet, beslutade i augusti 1994 att, som ett uttryck för en i Bibeln och traditionen grundad bekännelse i vår tid, uttala att den som prästvigs i Svenska kyrkan ska bejaka giltigheten i kvinnliga prästers prästvigning och sakramentsförvaltning.

Jag har aldrig kunnat säga ja till denna giltighet. Linköpings Domkapitel antog mig ändå till prästvigning och tjänst i Linköpings stift, och biskop Ragnar Askmark prästvigde mig den 16 december 1973 i Linköpings domkyrka. Han gjorde det dessutom i en så kallad "särvigning", som tydligt markerade att min inställning var i överensstämmelse med Svenska kyrkans bekännelse och inte utgjorde något hinder för prästvigning. I vigningen deltog också domprost och domkapitlets både ordinarie prästerliga ledamot och hans ersättare som assistenter.

Jag har inte ändrat mig sedan 1973.

Jag hemställer härmed

att Domkapitlet prövar om denna hållning också efter kyrkomötets beslut i augusti 1994 är förenlig med kyrkolagens kapitel 2 § 4: "Bara den som bekänner Svenska kyrkans lära kan inneha en tjänst som biskop eller präst i Svenska kyrkan."

Linköping dag som ovan

Niklas Adell
komminister i Landeryd

Tjänsteställe
Domkapitlet
Handläggare
Stiftsdirektor
Christer Petré /AG

BESLUT

1994-11-16

Dnr 129/37/94

Kyrkoherde Bo Adell

Komminister Niklas Adell

Ang skrivelser

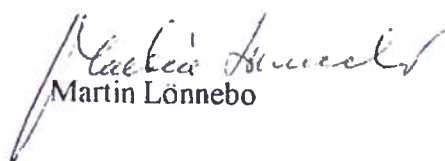
Ni har i skrivelser till domkapitlet hemställt om, att kapitlet måtte pröva om den inställning som Ni har till kvinnliga prästers sakramentsförvaltning etc är förenlig med Svenska kyrkans lära.

Ärendet har diskuterats å domkapitlet denna dag.

Domkapitlet önskar i ärendet framföra att den väl känner situationen i stiftet rörande påtalade förhållanden. Domkapitlet finner dock nu icke skäl att vidare upptaga berörda förhållanden till ytterligare prövning.

Detta ärende avslutas således med ovanstående uttalande.

På domkapitlets vägnar

Martin Lönnebo

Christer Petré

Kopia till

akten

Prästen Niklas Adell
Ekholmsvägen 407
582 62 LINKÖPING
☎ 013-16 29 75

26 januari 1995

Linköpings Domkapitel

Domkapitlets beslut 1994-11-16, Dnr 129/37/94

I en skrivelse till Domkapitlet av den 16 oktober 1994 hemställde jag att Domkapitlet måtte pröva om min i skrivelsen redovisade hållning till ordningen med kvinnliga präster också efter det i skrivelsen relaterade uttalandet vid kyrkomötets förhandlingar i augusti 1994 är förenlig med Svenska kyrkans lära, jämlikt Kyrkolagen kapitel 2 § 4.

Ni beslutade den 16 november 1994 att uttala att Domkapitlet icke nu finner skäl att vidare uppta berörda förhållanden till ytterligare prövning och att därmed betrakta ärendet avslutat.

Jag vill be Er om ett förtydligande.

Ska jag tolka Ert beslut så att min i skrivelsen redovisade inställning till giltigheten i de kvinnliga prästernas prästvigning och sakramentsförvaltning inte strider mot Kyrkolagen kapitel 2 § 4, och att jag alltså fortfarande kan inneha tjänst som präst i Svenska kyrkan?

Eller ska jag tolka Ert beslut så att Ni inte svarar på min hemställan, och att jag alltså inte vet om jag, enligt Er mening, kan inneha tjänst som präst i Svenska kyrkan utan att bryta mot Kyrkolagen kapitel 2 § 4?

Linköping dag som ovan

Tjänsteställe
Domkapitlet
Handläggare
Stiftsdirektor
Christer Petré /AG

1995-02-01

Dnr 129/37/94

Niklas Adell
Ekholmsvägen 407

582 62 LINKÖPING

Ang skrivelse

Du har ånyo inkommit med en skrivelse vari Du bl a efterhör om Du
fortfarande kan inneha tjänst som präst i Svenska kyrkan.

Som svar på Din fråga önskar kapitlet framföra att Du fortfarande kan inneha
tjänst i vår kyrka.

På domkapitlets vägnar

Martin Lind

Christer Petré

Kopia till

akten

Postadress
Linköpings stiftssamfällighet
Box 2056
580 02 LINKÖPING

Besöksadress
Agatan 65

Telefon
013-24 26 00 vx.

Telefax
013-12 03 40

Pg 465 41 08 -
Bg 612 - 8680

ÖPPET BREV TILL LARS ECKERDAL

Undertecknade präster i Göteborgs stift, har med oro och bestörtning tagit del av uppgifterna, att en gudstjänst, som i allt väsentligt liknade en vanlig vigsel, mellan två homosexuella män, ägt rum i Oscar Fredriks kyrka den 30 september med km Lars Gårdfeldt som liturg. Som stiftets biskop har Du inte på något sätt tagit avstånd från denna vigselliknande gudstjänst, utan tvärt om försvarat den, dessutom med ett ordval som knappast anstår en som är satt att utöva kyrkans episkopé, alltså ledning och tillsyn.

Eftersom det nu gått över en månad sedan händelsen inträffade och flera veckor sedan tidningen Dagen publicerade sin första artikel i denna sak, och inga dementier har hörts eller synts, varken från Dig eller någon annan, utgår vi från att uppgifterna i tidningen är korrekta. Sammanfattningsvis kan dessa sakuppgifter återges i följande punkter. 1. Akten var offentlig, med ett 50-tal personer närvarande. 2. Sång och musik förekom. 3. Ringar växlades. 4. Förbön för paret hölls och prästen välsignade dem. 5. Prästen höll tal till paret och uppmanade dem avslutningsvis att "pussa varandra". 6. Efter akten samlades gästerna till en fest i församlingshemmet. 7. Paret hade tidigare, inför borgerlig myndighet, registrerat sitt förhållande enligt partnerskapslagen.

Vi ser mycket allvarligt på det som skett. Som biskop är Du satt att tjäna apostolicitet och enhet i kyrkans undervisning, gudstjänst och sakramental liv. Ditt försvar av det inträffade är därför en kyrkosplittrande handling som i realiteten visar att Du inte är angelägen om kyrkans enhet. I biskopsmötets brev 1990, "Biskop, präst och diakon i Svenska kyrkan" heter det "De (biskoparna) skall gå till rätta med det som strider mot evangelium. Till deras uppdrag hör att bära ansvar för att kyrkans ordning och verksamhet står i överensstämmelse med Guds ord, blir goda redskap för evangeliet och tjänar kyrkans enhet genom att motverka osämja och splittring" (sid 18). Lite längre ner på samma sida skriver biskoparna att det som är avgörande för kyrkans kontinuitet med den apostoliska tron och den universella kyrkan är den lära som förkunnas i kyrkan. "Biskopen är kyrkans talesman med Guds Ord som den enda avgörande auktoriteten" (sid 19). Lärosuccessionen lyfts fram som något som är viktigare än vigningssuccessionen. Det betyder att vår kyrka, som ju är episkopal till sin struktur, självklart sätter Guds Ord över kyrkans ämbete. Detta var också avgörande under reformationstiden. I Augsburgska bekännelsen art. 28 står det alldeles klart "Men när de (biskoparna) lära eller föreskriva något som strider mot evangeliet, då har församlingarna ett Guds bud som förbjuder lydnad mot dem"....biskoparna "må själva se till, huru de inför Gud skola stå till svars för att de genom sin oböjlighet blir orsak till kyrkosplittring".

samliv som synd. Vi vill emellertid betona att detta inte innebär att vi tar avstånd från någon människa som har denna läggning. De som har en homosexuell böjelse, män såväl som kvinnor, behöver också, och kanske mer än många andra, kyrkans själavård, för att få hjälp och stöd i svåra livssituationer. Men att acceptera och t.o.m välsigna homosexuellt samliv det är att ge syndernas tillåtelse, när den hjälpsökande behöver syndernas förlåtelse och hjälp att bryta ett onaturligt och skapelsefrämmande livsmönster.

När biskoparna som grupp, och nu tydligt också Du personligen, bidrar till att fördunkla, eller rent av dölja, det som i Bibeln är klart och tydligt, så att Bibeln upplöses och överges som förpliktande norm för kyrkans lära och kristet liv, då mister Ni er andliga auktoritet. Ni blir ett tecken på splittring, i stället för det enhetens tecken Ni skall vara. Det är precis detta som nu skett när Du, som stiftets biskop, underlåter att gripa in, utan i stället försvarar akten i Oscar Fredriks kyrka.

Vi har i det längsta velat vara lojala mot Dig som vår biskop, trots att Du varit ifrågasatt även tidigare. Nu går det inte längre. Vi respekterar Dig fortsättningsvis som vår administrative chef, men vi kan omöjligen se Dig som den som utövar kyrkans episkopé d.v.s är stiftets andlige ledare och prästernas "pastor pastorum".

Konkret får detta naturligtvis allvarliga konsekvenser.

Vi kan inte anlita Dig som själasörjare eller fråga Dig till råds i pastorala frågor. Vi kan heller inte anlita Dig som talare, predikant eller celebrant. Vi kan naturligtvis inte hindra Dig att komma till de församlingar vi är satta att tjäna, men tar själva inga sådana initiativ.

När det gäller kurser och utbildningar avgör vi från fall till fall om vi anser det meningsfullt att delta. Är utbudet undermåligt kan vi komma att anordna alternativa kurser och utbildningstillfällen.

Vi vill undvika allt som kan uppfattas som onödiga demonstrationer och är i varje läge beredda att samtala med Dig om och när Du så önskar. Självklart kommer vi att bemöta Dig med största möjliga respekt och kärlek. Du kommer också fortsättningsvis att finnas med i våra förböner och kanske kan gemenskapen genom detta fördjupas i framtiden.

Vi har små möjligheter att överblicka vilka följder detta kan få för stiftet och för oss själva. Inte utan bävan, men med bön och i tillit till kyrkans Herre, han som själv håller sin kyrka vid makt, ser vi trots allt framtiden an med tillförsikt. "Honom som förmår göra mer, ja långt mer än allt vad vi bedja eller tänka, efter den kraft som är verksam i oss, honom tillhör äran i församlingen och i Kristus Jesus alla slakten igenom i evigheternas evighet, amen."

(Ef 3:20-21)

..... den 1995

.....
Namnteckning

.....
namnförtydligande

Öppet svar på öppet brev

Mina vänner!

I förrgår överlämnades i min frånvaro den av er undertecknade skrivelsen med anledning av händelsen i Oscar Fredriks kyrka för några veckor sedan. Jag har i olika sammanhang sagt att jag inte kommenterar händelser i församlingarna utan att vara väl informerad och att jag inte kan kommentera ett disciplinärende som skall prövas av domkapitlet, där jag är ordförande. Jag har däremot framhåvt den klara skillnaden mellan den kyrkliga vigseln, en offentlig akt när kvinna och man ingår äktenskap, och en förbönshandling av själavårdande karaktär för homosexuella par som önskar detta. Det är för en sådan situation biskoparna utformat råd – inte direktiv – till stöd för ett klokt pastoralt handlande av präster. Jag har tidigare likaså framhållit att jag som biskop litar på mina prästers pastorala omdöme. Får jag skäl att ifrågasätta detta, tar jag förstås upp saken med vederbörande i pastoralt samtal, som inte kan redovisas.

Den aktuella händelsen utgör dock bara den yttre anledningen till att ni i skrivelsen aktualiserar två grundfrågor, som jag är alldeles oförhindrad att svara på. Det gör jag gärna, även om det i ett brev som detta måste bli mycket kortfattat.

Den ena grundfrågan gäller bibeltolkningen i kyrkan. För er är det uppenbart att jag med övriga biskopar – liksom kyrkomötets läronämnd, kunde ni ha tillfogat – "bidrar till att fördunkla, eller rent av dölja, det som i bibeln är klart och tydligt, så att Bibeln upplöses och överges som förpliktande norm för kyrkans lära och kristet liv". Ni tvingas till den slutsatsen, eftersom biskoparna format råd för en förbönshandling i stället för att helt ta avstånd från ett homosexuellt samliv som ni anser bibeln utesluta. Men det är om detta meningarna är delade i vår kyrka liksom i andra! Det är så, fastän ni "hävdar med kraft" att bibelns innebörd är klar och tydlig.

Vad det står om homosexuella handlingar i såväl Gamla som Nya testamentet råder det i stort sett enighet om. Textavsnittens innebörd och konsekvenserna står emellertid under diskussion. Som ni vet måste enskilda skriftställen alltid tydas i sitt sammanhang och utifrån helheten, hela sakinnehållet och dess budskap, evangeliet om Jesus Kristus till dem som lever och verkar idag. Därför kan den kristna tydningen av Gamla testamentet skilja sig från judenhetens. Innebörden i det som uttalats i ett visst historiskt sammanhang måste klarläggas för att bli rätt framlagd och tillämpad under förändrade förutsättningar. Det kan ge intrycket av förvanskning, t ex av reglerna om omskärelse och blodmat. Det är dock alltid den på så sätt rätt uppfattade och utlagda Skriften som utgör "förpliktande norm för kyrkans lära och kristet liv".

Tolkningsarbetet har alltid pågått i kyrkan enligt tillägnade mönster. Med nya ämnen eller nytt ljus över gamla blir det tydligt hur grannlaga och svårt arbetet är. Det misslyckas, om det i realiteten bidrar till att "bibeln upplöses och överges". Men det är lika misslyckat, om det medför att biskopar – eller präster – skulle "lära eller förskriva något som strider mot evangeliet" (citatet ni anför från Augsburgska bekän-

nelsen). Grovt förenklat har jag med övriga biskopar lagt vikt vid att det senare inte får ske, medan ni befarar att det förra inträffar. I det läget finns bara en väg vidare: fortsatt arbete och samtal under gemensam tillit till den helige Andes ledning. Vad gäller kyrkan och homosexualiteten pågår ett arbete i vår kyrka, som måste fortsätta innan en kyrkans officiella linje kan läggas fast. Det framhölls vid det senaste kyrkomötet. Till er som till prostarna tillägger jag, att vi behöver en förnyad, bred genomlysning av stegen i bibeltolkandets process.

Den andra grundfrågan er skrivelse aktualiserar gäller gränserna för prästers lojalitet mot sin biskop och möjligheter för präster att välja sin egen väg.

Under anknytning till Augsburgska bekännelsen framhåller ni den reformatoriska uppfattningen, att kristna har rätt att pröva vad deras biskopar – liksom präster – förmedlar. Om det "strider mot evangeliet", har grunden för lojalitet rämnat. Tillvägagångssättet är då enligt vår kyrkas ordning att föra ärendet till Ansvarsnämnden för biskopar, som har att pröva biskopars ämbetsutövning. Det är däremot främmande för kyrkans ordning att en församling skulle kunna avbryta relationerna med sin präst eller biskop. Det är lika främmande att en präst skulle kunna bryta alla eller somliga av relationerna med sin biskop. Det är inte konsekvenserna, som ni skriver, utan själva ställningstagandet som är allvarligt, eftersom det skulle vara kyrkosplitrande.

I er skrivelse säger ni att ni ändå måste göra så. Samtidigt vittnar skrivelsen om att ni är medvetna om att det är ohållbart. Detsamma visar de kommentarer som några av er har gjort. Framför allt vittnar dock brevet om en sorg, orsakad av att ni inte kan förstå att er biskop företräder en bibeltolkning som tillåter en förbönshandling för homosexuella par.

Er sorg kan jag förstå och känna djup sympati för. Övertygad om att jag uppfattat er rätt, är jag lika övertygad om att ni förstår min invändning, att er metod är bakvänd: först brytning av förbindelser, därefter de klarläggande samtal med mig som ni är villiga till. Ert öppna brev skall tydligen anses som en nödvändig demonstration, eftersom ni "vill undvika allt som kan uppfattas som onödiga demonstrationer".

Jag försäkrar er att jag uppfattat signalen och tolkar den som en personlig vädjan om ökad ömsesidig förståelse. Detta tar jag fasta på. Den som önskar det är välkommen för samtal med mig. Själv ämnar jag föreslå prästsällskapets styrelse att välja bibeltolkningens problematik som ämne för nästa sammankomst. I den aktuella konflikten som i alla andra är det enda gångbara – som jag tidigare skrev – att föra samtal, fördjupa och vidga sina kunskaper och sträva efter att förstå det man inte förstår hos andra. Detta kräver den fördragsamhet och bön som för gott med sig: Då skall Guds frid, som är mera värd än allt vi tänker, ge våra hjärtan och våra tankar skydd i Kristus Jesus" (Fil 4:7).

Er biskop
+
Lars Eckerdal

Till alla präster i Göteborgs stift

Mina vänner!

Ännu en gång har jag anledning att skriva till er, fastän det kommer bara någon vecka efter mitt brev till er jämte herdabrevet till församlingarna. Jag finner att jag bör skriva igen men hoppas att inte behöva besvara er lika ofta framöver.

Någon dag efter det att ni mottagit mitt brev till er överlämnades på kansliet till mig – jag var på visitation i Lundby – ett öppet brev från 20 kyrkoherdar, 18 komministrar och 2 andra präster i aktiv ålder samt 9 emeriti. Eftersom brevet hade lämnats till massmedia, blev det väl känt i stiftet och landet inför adventshelgen.

Brevets innehåll är sådant att mitt svar är av betydelse för er alla. På grund av tidigare erfarenheter antar jag att detta dock når er enbart i massmedialt valda citat och referat. Därför bifogar jag till er alla mitt svarsbrev in extenso.

Förutom det jag skrivit i det öppna brevet, vill jag säga er alla, att jag utgår från att det bland er är många fler än det öppna brevets undertecknare som är oförtäende för mitt ställningstagande i sakfrågan. Jag utgår från detta också därför att det är en svår fråga, som många med- eller omedvetet skjutit ifrån sig obearbetad. Det behövs hjälpmedel för studiet. I ett tidigare öppet brev till fyra av stiftets präster har jag hänvisat till material av betydelse vad gäller inte minst bibeltolkningen. Numera finns utredningen "Kyrkan och homosexualiteten" (Svenska kyrkans utredningar 1994:8), som rymmer bl a ett stort exegetiskt-hermeneutiskt kapitel och litteraturanvisningar. Jag pekar också på yttrandet från kyrkomötets läronämnd 1995 med anledning av Pekka Heikinens motion om brännmärkning av biskoparnas "homosexteologi" (den som vill kan beställa kopia hos min sekreterare, 031/771 29 52).

Det är alltid smärtsamt när man hamnar i oenighet. När så sker är det så mycket viktigare att på allt sätt söka bevara och stärka sammanhållningen. Jag misstänker att det är många med mig som kan vittna om att skilda ståndpunkter i sakfrågor rent av kan driva en närmre varandra och djupare in i den kyrkans gemenskap vi får lov att tjäna.

I den aktuella kontroversfrågan vill jag med domprostens samtycke peka på oss båda: vi kommer till skilda resultat i bibeltolkningen men detta faktum hindrar inte en obruten, förtroendefull samhörighet oss emellan. Det är min önskan och bön att ni andra skall kunna erfara detsamma. Det är viktigt för oss, än viktigare för stiftet och kyrkan, ännu mer viktigt för världen – då skall meningsskiljaktigheterna inte skymma utan rent av framhäva kyrkan som enhetens tecken. Låt oss sträva efter detta och fortsatt be: "Gör din kyrka till ett enhetens tecken, så att världen kan tro" (kyrko-handbokens nattvardsbön A).

Er biskop

+ Lars

